

РЕШЕНИЕ

№ 23

гр. София, 24.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 5-ТИ НАКАЗАТЕЛЕН, в публично заседание на единадесети януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Веселин Пенгезов

Членове: Десислав Любомиров
Атанаска Китипова

при участието на секретаря Радиана Д. Андреева
в присъствието на прокурора П. Ем. П.
като разгледа докладваното от Десислав Любомиров Въззивно наказателно дело от общ характер № 20221000601074 по описа за 2022 година

Производството е по чл.313 и сл. от НПК.

Постъпила е въззивна жалба и допълнителни съображения към нея от а. А., САК- защитник на подс.Й. Р., срещу присъда от 05.07.2022 год. по НОХД № 390/ 2020 год., СОС, НО, 3 състав, с която подсъдимата е призната за виновна и осъдена за извършено престъпление по чл. 249, ал. 1, вр. 26, ал. 1 от НК, като ѝ е наложено наказание лишаване от свобода за срок от шест месеца, което на основание чл. 66, ал. 1 от НК е отложено за изпълнение за срок от 3 /три/ години.

В жалбата на подсъдимата са развити доводи за незаконосъобразност и необоснованост на обжалваната присъда, както и за явна несправедливост на наложеното наказание. Твърди се, че в нарушение правилата за справедлив процес по смисъла на чл. 6 от ЕКЗПЧОС и при липса на предпоставките на чл. 269, ал. 3, т. 4 от НПК, наказателното производство спрямо Й. Р. се провежда в нейно отсъствие. Процесуалните усилия на съда, не били достатъчни, за да се приеме, че са налице основанията на чл. 269, ал.

3, т. 4 от НПК и делото може да бъде разгледано в отсъствие на подсъдимата, като същата била лишена от възможността да разбере, че срещу нея се води наказателно производство, да участва лично, да упражни правото си на защита, да даде обяснения, да представи и/ или иска доказателства.

Издаденият съдебен акт не отговарял на изискуемото и задължително по НПК съдържание. В него не се откривал отговор на въпроса, кои обстоятелства въз основа на кои именно доказателства са били установени. От страна на първоинстанционния съд били допуснати нарушения и в процеса по събиране и проверка на доказателствата, като издадените мотиви не съответствали като съдържание на заложения в НПК стандарт, поради което и присъдата следвало да бъде отменена, а делото върнато за разглеждане от друг състав на СОС.

Твърди се, че от събраните доказателства не можело да бъде направен извод за категорична и несъмнена доказаност, както на деянието по чл. 249, ал. 1 от НК, така и на неговия автор в лицето на Й. Р.. Касаело се за изградени предположение, върху каквито било недопустимо да почива един краен съдебен акт.

Иска се отмяна на присъда от 05.07.2022 год. на СОС, НО, III състав по НОХД № 390/ 2020 год. и да постановявяне на нова , с която подсъдимата да бъде призната за невинна и оправдана по повдигнатото обвинение за престъпление по чл. 249, ал. 1, вр. чл. 26, ал. 1 от НК.

Алтернативно се иска отмяна на присъдата и връщане делото за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд, поради допуснати съществени нарушения на процесуалните правила. Като втора алтернатива се иска намаляване размера на наложеното на Р. наказание, като същото се определи в законовия минимум от 3 /три/ месеца лишаване от свобода .

В съдебно заседание защитникът поддържа жалбата Моли да се преразгледа обжалвания съдебен акт и той да бъде отменен. В случай, че не бъдат споделени аргументите, изложени в жалбата, то моли да се уважат алтернативно направените искания.

Прокурорът счита жалбата за неоснователна, а първоинстанционната присъда за правилна и законосъобразна и предлага съдът да я потвърди като такава.

От една страна били събрани непротиворечиви доказателства за това, че

подсъдимата Р. е извършила вмененото ѝ престъпление по повдигнатото ѝ от прокуратурата обвинение за деяние по чл. 249 НК. Освен това, наложеното наказание било напълно справедливо и законосъобразно, като производството приключило по реда на задочната процедура, доколкото очевидно подсъдимата е променила адреса си в страната, без да уведоми съответните органи, като местонахождението ѝ в Република България е останало неизвестно, въпреки полагане на всички възможни усилия

Подс. Й. Р. не се явява пред съда. Същата е с неустановено местонахождение и производството по отношение на нея се провежда по реда на чл.269, ал.3 от НПК.

Въззивният съдебен състав като прецени доводите на страните, материалите по делото и съдопроизводствените действия на първоинстанционния съд, след като провери служебно изцяло правилността на атакувания съдебен акт, намери за установено следното:

В хода на първоинстанционното разглеждане на делото е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, което не може да бъде отстранено от настоящата инстанция, но е отстранимо при ново разглеждане на делото от първоинстанционния съд. Въз основа на материалите по делото се установява, че подсъдимата Й. Р. не е участвала в процесуалното качество на обвиняем, респективно подсъдим и в двете фази на наказателно производство. Процесното обвинение е относно деятелност обективизирана през периода 11.08.2010г.-18.09.2010г, като досъдебното производство е било образувано срещу неизвестен извършител с постановление от 19.11.2010г. на прокурор при СОП. В хода на разследването подс.Р. е била разпитана два пъти в качеството на свидетел и е участвала в такова процесуално качество при провеждането на две очни ставки. С постановление от 12.08.2020г. Й. Р. е привлечена като обвиняем за извършено престъпление по чл.249, ал.1, пр.1, вр.чл.26, ал.1 от НК в нейно отсъствие, само с участието на служебен защитник. По същия начин е проведено разпоредителното заседание и съдебното следствие пред първата инстанция. В отсъствието на подсъдимата е постановена присъдата на окръжния съд, която е обжалвана от служебния защитник.

Видно от доказателствата по делото, подс.Р. е напуснала страната на 25.05.2016г. и след тази дата няма данни да се е завръщала. С оглед на това

към 12.08.2020г., когато Й. Р. е привлечена като обвиняем за извършено престъпление по чл.249, ал.1, пр.1, вр.чл.26, ал.1 от НК, тя не е била в страната, а в чужбина.

С оглед на изложеното въззивният съд приема, че в хода на досъдебното производство и при разглеждане на делото от първата инстанция са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила, водещи до ограничаване правото на защита на подсъдимата Р.. По делото няма данни за укриване от страна на последната и не е налице никаква връзка между поведението ѝ и протеклия в нейно отсъствие наказателен процес. В случая, процедурите по предявяване на повдигнатото срещу нея обвинение и по връчването на обвинителния акт не са изпълнени присъствено не по вина на подсъдимата, защото преди 12.08.2020г., когато тя е напуснал страната, не са били започнали процесуални действия по наказателното обвинение срещу нея.

Сред основните права на обвиняемия /подсъдим/ в наказателния процес, посочени в чл. 55, ал.1 от НПК, е правото му да участва лично в наказателното разследване във всичките негови фази и стадии на развитие, чрез даване на обяснения по обвинението, представяне на доказателства, предявяване на искания и възражения, обжалване актовете на съда, когато накърняват неговите права и законни интереси и т.н. Личното участие е част от правото му на справедлив процес, свързан с предоставената му от НПК и чл. 6 от ЕКЗПЧОС възможност да бъде подробно информиран за характера и причините на обвинението срещу него, да се защитава лично или да ползува квалифицирана адвокатска помощ, да присъства непосредствено при разпита на свидетелите и в извършването на други процесуално-следствени действия..

С постановлението за привличане на обвиняем от 12.08.2020г. , в отсъствието на Й. и с участието на назначения служебен защитник обвинението е предявено при условията на чл.206, вр.чл.269, ал.3, т.4, б.“а“ от НПК. При тези условия след извършване на процесуални действия за установяване на нов адрес за призоваване и констатация, че лицето е извън пределите на Република България, незаконосъобразно е проведено съдебното производство пред първоинстанционния съд и е постановена осъдителната присъда.

Позоваването на нормата на чл.206 от НПК в постановлението от

12.08.2020г. е незаконосъобразно, тъй като принципно разследване в отсъствието на обвиняем е процесуално допустимо, но след възникване на посоченото качество. До 12.08.2020г. Й. Р. не е имала качеството на обвиняем. Разследващия орган не е изпълнил задължението по чл.219, ал.4 и ал.8 от НПК, нито това по чл.221 от НПК. Й. Р. не е знаела за образуването срещу нея наказателно производство и проведеното досъдебно производство, нито е получавала официално съобщение или призовка, за да се приеме, че е уведомена за повдигнатото ѝ обвинение, а по-късно и за съдебното производство пред първата инстанция. Окръжният съд е допуснал съществено нарушение на процесуалните правила като е приел, че са налице предпоставките по чл. 269, ал. 3 НПК за разглеждане на делото в отсъствие на подсъдимата. Още в хода на разпоредителното заседание съдът незаконосъобразно не е съобразил, че подсъдимата е напуснала пределите на Република България в момент, когато не е имала процесуално качество на обвиняем по наказателното производство, поради което не е имала задължение да уведомява за това. Наказателното производство е било образувано за престъпление без да е известен извършителя, като по делото няма данни подсъдимата да е била официално уведомена с връчване на призовка или по друг от предвидените в НПК начини, че от определен момент разследващите органи са счели нея за извършител на престъплението и са предприели действия за привличането ѝ в качеството на обвиняем. Подсъдимата Р. е напуснала страната почти шест години след образуване на наказателното производство без да е привличана като обвиняем в хода му до него момент. Поради това, поведението ѝ не може да се определи като отказ да упражни правото си да участва лично както при проведеното разследване в досъдебната фаза на процеса, така и в съдебното производство, включително да организира защитата си според предявеното ѝ обвинение. Допуснатите нарушения на процесуалните правила с привличането на обвиняемата и предявяване на обвинение в нейно отсъствие и провеждане на досъдебното производство, без тя да знае, че е придобила процесуалното качество на обвиняем, не са констатирани от първоинстанционния съд още в хода на в разпоредителното заседание. Именно тогава е допуснато съществено нарушение на процесуалните правила, чието отстраняване е възможно при ново разглеждане на делото.

Въз основа на изложеното Софийският апелативен съд, в

настоящия въззивен състав приема, че при първоинстанционното разглеждане на делото са допуснати съществени нарушения на процесуалните правила и не са констатирани допуснати такива нарушения в хода на досъдебното производство. Тези нарушения могат да бъдат отстранени при новото разглеждане на делото. Поради това, атакуваната присъда е незаконосъобразна, постановена е при съществено нарушение на процесуалните правила и следва да бъде отменена. Делото следва да се върне на първоинстанционния съд за ново разглеждане от друг съдебен състав от стадия на разпоредително заседание.

Мотивиран така и на основание чл.335, ал.2, вр.чл.348, ал.3 т.1 от НПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ присъда от 05.07.2022 год. по НОХД № 390/ 2020 год., Софийски окръжен съд.

ВРЪЩА ДЕЛОТО за ново разглеждане от друг състав на първоинстанционния съд от стадия на разпоредително заседание.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване и протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____